

SÈRIE 5

Part comuna

Exercici 1

[2 punts]

Definició de 4 conceptes teatrals.

En aquest cas l'estudiant ha de dir si les definicions son vertaderes o falses, indicant-ho de la següent manera (V/F) al final de cada definició, i justificar per què les definicions errònies ho son. Les definicions tercera (monòleg) i quarta (tragicomèdia) son falses. Cada resposta (V/F) encertada es valorarà amb 0,5 punts. Pel que fa als conceptes amb definicions errònies, l'estudiant només obtindrà 0,5 punts (la totalitat de la puntuació assignada a la resposta) si també és capaç de justificar correctament per què les definicions errònies ho son. Si no és capaç de justificar-ho, o la justificació és poc precisa o ambigua, rebrà només 0,25 per a aquella resposta. De la mateixa manera, si la justificació és correcta però ha errat a l'hora d'identificar si la definició és falsa o vertadera, també rebrà només un 0,25.

Per tal de justificar per què les definicions errònies ho son, en el cas de la tercera i quarta definició, que son errònies, l'estudiant pot anomenar el concepte al qual fa referència la definició errònia (en aquest cas serien catarsi per a la tercera definició, i esperpent per a la quarta) o simplement explicar el significat dels conceptes, i raonar per què les definicions d'aquests termes no son correctes. Tots dos tipus de resposta, si son correctes, poden tenir la màxima puntuació (0,25).

Exercici 2

[4 punts]

Anàlisi d'una escena d'una obra del llistat de lectures de referència. (4 punts)

L'estudiant ha de respondre les tres preguntes que se li fan (a, b i c) en l'espai que se li ofereix. No es penalitzarà l'estudiant si no empra la totalitat de l'espai que se li ofereix a continuació de cada pregunta, mentre respongui la pregunta que se li fa. Al tractar-se d'un comentari lliure, la pregunta ha de corregir-se en el seu conjunt, però es valorarà que respongui tot el que se li demana a cada pregunta. Les preguntes a) i c) valen 1 punt i la b) val 2 punts perquè se'ls demana comentar més aspectes de l'escena.

La pregunta a) es valorarà amb 1 punt si l'alumnat és capaç de situar l'escena en el conjunt de l'obra, i explicar-ne breument la significació. L'alumnat pot dir que es tracta d'un fragment del tercer acte de *La casa de Bernarda Alba*. A l'escena veiem com La Poncia i la Criada, les aliades principals de Bernarda en el seu esforç per mantenir el

Proves d'accés a la Universitat 2024, convocatòria ordinària. Criteri específic d'avaluació

control de les seves filles, vigilen Adela de prop (La Poncia a Adela: “¿No te habías acostado?”) per tal d'evitar que aquesta declari obertament la seva relació amb Pepe el Romano, exposant així la família a la vergonya pública. L'alumnat pot remarcar el realisme i l'astúcia de La Poncia, que afirma que no és que les filles siguin dones dolentes, sinó que son dones sense home. També, l'alumnat pot remarcar que de cop entra María Josefa, la mare de Bernarda Alba que és boja i per això la tenen tancada dins de casa, la qual, trastornada, diu veritats sobre la seva filla Bernarda i les seves netes (“Bernarda, cara de leoparda”). L'alumnat pot dir, tot i que no es requereix, que María Josefa representa el desig de llibertat i d'una vida sense restriccions, així com el desig de casar-se. L'alumne també pot comentar, tot i que no es requereix, que a l'escena també veiem Adela i Martirio “en enaguas” o roba interior, la qual cosa dona a entendre que Adela manté una relació secreta amb Pepe el Romano i que Martirio desitja tenir-la.

La pregunta b) es valorarà amb 2 punts si l'alumnat és capaç de descriure el tema, conflicte, situació i personatges de l'obra, i si el text en fa un tractament realista o simbòlic. L'alumnat pot dir que el tema és l'autoritarisme que mostra Bernarda Alba, que després de la mort del seu marit exigeix que les filles facin un dol exageradament llarg. Aquesta repressió que imposa xoca amb el desig de llibertat de les filles. El conflicte és l'enfrontament entre l'autoritat i el desig de llibertat. La situació es podria descriure com l'esforç que fan La Poncia i la Criada per mantenir el control de les seves filles, les quals vigilen Adela de prop per tal d'evitar que aquesta declari obertament la seva relació amb Pepe el Romano, i les ànsies de llibertat que expressa Maria Josef en la seva bogeria. Pel que fa als personatges, l'alumnat hauria de definir les característiques principals de la Criada, La Poncia, Adela Maria Josefa i Martirio, però no se'l penalitzarà si es centra només en els més importants (La Poncia, Adela i María Josefa). Pel que fa a si els personatges son tractats de manera realista o simbòlica, l'estudiant pot dir que els personatges són tractats de forma principalment realista, però que també tenen una dimensió simbòlica. Per exemple, Bernarda encarna l'autoritat, mentre que Adela o la mare de Bernarda, María Josefa, la qual és boja, encarnen el desig de llibertat.

La pregunta c) es valorarà amb 1 punt si l'alumne és capaç de dir si la construcció és dramàtica o postdramàtica, i justificar-ho en base a un element. L'estudiant hauria de dir que el text és dramàtic, donat que el text té més pes que la posada en escena, i consta de personatges ben caracteritzats i d'un argument que avança cronològicament, però no postdramàtic. L'estudiant també pot afegir, tot i que no es requereix, que hi ha molts elements simbòlics (per exemple, la set que té Adela, la qual cosa pot simbolitzar l'afany de llibertat), però no postdramàtics. Si l'alumne diu que el text és dramàtic en base a un sol element ja rebrà la totalitat de la puntuació en aquest apartat.

Si l'estudiant diu alguna cosa no preguntada però correcta, es valorarà positivament i es pot augmentar la puntuació d'aquella pregunta, sempre i quant no superi la puntuació màxima que li correspon.

Si l'alumne no respon la totalitat del que se li pregunta a cadascuna de les preguntes, es pot descomptar 0,25 punts per cada ítem no respost.

Part optativa

Exercici 3

[4 punts]

OPCIÓ A

Creació d'una una escena teatral, contextualitzant-la dins d'una obra major i relatant breument el seu argument complet, a partir dels elements especificats. (d'entre dues-centes cinquanta i tres-centes paraules) (4 punts)

Apartat a)

-Si l'alumnat contextualitza l'escena que se li demana dins una possible obra sencera i relata breument el seu argument, aquesta part de l'exercici rebrà 1 punt. Si no insereix l'escena dins una obra major, sinó que simplement la concep com a part d'una obra formada per escenes que guarden una unitat temàtica però no d'acció, no es penalitzarà i també rebrà 1 punt. Si l'alumnat no fa cap d'aquestes dues coses, rebrà 0 punts de l'apartat a).

Apartat b)

3 punts:

-Si l'escena creada empra les seqüències textuais adients (diàleg, potser monòleg), segueix la premissa suggerida (dues dones intenten captar un senyal en un cel fosc) fa un ús versemblant de l'espai (l'escena ha de passar a una escola) i elabora una trama coherent i cohesionada, que segueix les característiques d'una escena, amb intenció literària i estilística, l'exercici rebrà fins a 1 punt més.

-Si, a més a més, l'estudiant dissenya els personatges que es demanen (han de ser dues dones, una d'uns seixanta anys i l'altra d'uns vint. La dona jove és cega), l'escena rebrà 1 punt més.

-Si l'estudiant fa un ús també adequat dels objectes escènics (els personatges no poden portar mòbil, la dona jove duu una maleta) i del temps (s'han de sentir els tocs d'un rellotge que marca el temps) l'escena pot rebre fins a 1 punt més.

2 punts: Si tots, o la majoria, els elements pautats han estat introduïts però la trama no és coherent i cohesionada, no té valor literari, i no segueix les característiques d'una escena, es podran restar fins a 2 punts.

1 punt: Si la majoria dels elements pautats no han estat introduïts i la trama no és coherent i cohesionada, no té valor literari, i no segueix les característiques d'una escena, es podran restar fins a 3 punts.

Si l'escena creada no arriba al mínim de paraules, es podran descomptar fins a 0,25 punts.

Si la trama no es correspon al gènere de la ciència-ficció, es podran descomptar fins a 0,25 punts.

L'escena es valorarà en el seu conjunt i el que és més important és que l'estudiant produeixi una escena que contingui les característiques pròpies d'una escena (i no, per exemple, d'una narració), i no tant que s'incorporin exhaustivament tots els elements pautats. També, si l'alumne afegeix algun element no pautat però que està ben introduït es valorarà positivament i es podrà augmentar la puntuació de l'exercici, mentre aquesta no superi la puntuació màxima.

OPCIÓ B

Anàlisi d'elements teatrals a partir d'una escena o fragment d'una obra que no forma part de les lectures de referència. (4 punts)

L'estudiant ha de respondre les tres preguntes que se li fan (a, b i c) en l'espai que se li ofereix. No es penalitzarà l'estudiant si no empra la totalitat de l'espai que se li ofereix a continuació de cada pregunta, mentre respongui la pregunta que se li fa. Al tractar-se d'un comentari lliure, la pregunta ha de corregir-se en el seu conjunt, però es valorarà que respongui tot el que se li demana a cada pregunta. Les preguntes a) i c) valen 1 punt i la b) val 2 punts perquè se'ls demana comentar més aspectes de l'escena.

La pregunta a) es valorarà amb 1 punt si l'alumne és capaç de mencionar una característica del teatre del grec clàssic que observi a l'escena i explicar-la. Aquesta podria ser, per exemple, que l'obra mostra la caiguda en desgràcia d'una heroïna tràgica, Medea, o que els personatges apel·len als déus pressuposant que poden prendre partit en les qüestions humanes. Es valorarà positivament si l'alumne pot afegir altres aspectes, tot i que no es requereix.

La pregunta b) es valorarà amb 2 punts si l'alumne és capaç de descriure la situació que planteja l'escena, dir a quin gènere pertany, i mencionar una característica dels personatges que hi apareixen. Hauria d'identificar que és el moment en què Jàson descobreix que Medea ha matat els fills d'ambdós – també ha matat Creüsa, la filla del Rei Creont, amb qui Jàson s'havia de casar – i s'encomana a Zeus, anomenant Medea "Ileona assassina d'infants". Pel que fa al gènere, l'alumne hauria de dir que l'escena pertany al gènere de la tragèdia, i pel que fa a mencionar alguna característica dels personatges, podria dir que a l'escena es veu com Medea és caracteritzada com una dona forta i autònoma, però també definida per la irracionalitat o la passió (ha matat els seus propis fills). I pel que fa a Jàson, es podria dir que no ha sabut preveure l'habilitat de Medea com a fetillera, així com el seu poder i determinació, i per això ha acabat en desgràcia.

Proves d'accés a la Universitat 2024, convocatòria ordinària. Criteri específic d'avaluació

La pregunta c) es valorarà amb 1 punt si l'alumne és capaç de comentar algun altre recurs expressiu de l'obra que s'observi a l'escena. No cal que sigui cap aspecte dels suggerits a la pregunta. L'alumne pot fer notar la presència recurrent del Corifeu, per exemple, el qual aporta un comentari sobre l'acció dramàtica, o el fet que els personatges s'encomanen als déus. També pot dir que l'escenari solia estar pràcticament buit, i el focus es posava en la importància del diàleg que mantenen els personatges, i en la paraula.

Si l'estudiant diu alguna cosa no preguntada però correcta, es valorarà positivament i es pot augmentar la puntuació d'aquella pregunta, sempre i quant no superi la puntuació màxima que li correspon.

Si l'alumne no respon la totalitat del que se li pregunta a cadascuna de les preguntes, es pot descomptar 0,25 punts per cada ítem no respost.

OPCIÓ C

Anàlisi d'una crítica teatral. (Extensió: entre dues-centes i dues-centes cinquanta paraules) (4 punts)

Al tractar-se d'un comentari lliure, la pregunta ha de corregir-se en el seu conjunt, però es valorarà que reculli les pautes suggerides.

En relació a la primera pauta, si la crítica fa referència a aspectes temàtics, polítics i/o ideològics de l'obra, o a altres aspectes, l'estudiant pot dir que fa referència a aspectes sobretot polítics i ideològics, i que l'obra és una crítica en clau generacional, a través d'una família on els pares s'han convertit en jubilats conformistes, i no es preocupen per fer un món més just, fent que els joves ho tinguin molt difícil per fer-se un lloc a la societat. Si l'estudiant sap detectar i explicar concisament aquesta crítica ideològica, aquesta part de la pregunta rebrà 1 punt. Si només comenta que la crítica fa referència a aspectes ideològics i polítics però no explica quins, la pregunta només rebrà 0,5 punts.

En relació a la segona pauta, si la crítica té en compte la seva realització escènica, l'alumne pot explicar que l'escenografia és molt elaborada, i mencionar-ne un o dos detalls. Pot explicar que s'empra una estructura recoberta per una tènue superfície transparent, que emmarca la representació i separa el públic –assegut a dues bandes– del quadrilàter escènic. Aquesta escenografia situa l'espectador/a a la sala d'estar de tres habitatges diferents, un per a cada acte, i cadascun corresponent a una època diferent: un pis compartit, un xalet adossat i una casa amb jardí. L'alumne pot afegir que, a la tercera i última part, caurà el revestiment que precinta el receptacle escenogràfic, trencant la distància amb l'espectador/a i evidenciant que l'obra parla de nosaltres i el nostre temps, perquè prenguem posicions. Finalment, l'alumnat també pot dir que s'empren fragments de documents audiovisuals diferents per tal de caracteritzar cada època a nivell històric, com ara de The Beatles, Margaret Thatcher, Diana de Gal·les i George Bush. Si l'alumnat menciona una sola característica escenogràfica (per exemple, com funciona l'estructura recoberta per la superfície transparent, o quin material

Proves d'accés a la Universitat 2024, convocatòria ordinària. Criteri específic d'avaluació

audiovisual s'empra) aquesta part de la pregunta rebrà 2 punts o la totalitat de la puntuació.

En relació a la tercera pauta, si l'alumne pot establir semblances, encara que llunyanes, o basades amb un element no central de la crítica, amb alguna obra que hagi vist, aquesta part de la pregunta rebrà 1 punt.

Si l'anàlisi no arriba al mínim de paraules es podran descomptar fins a 0,25 punts addicionals.

Si l'estudiant diu alguna cosa no preguntada però correcta, es valorarà positivament i es pot augmentar la puntuació de l'exercici o de la pauta en concret, sempre i quant no superi la puntuació màxima que li correspon.